

Böhmer proti Německu, rozsudek ze dne 3. 10. 2002

Stěžovatel: Böhmer

Žalovaný stát: Německo

Číslo stížnosti: 37568/97

Datum: 03.10.2002

Článek Úmluvy: čl. 6

Rozhodovací formace: Senát

Soud: Evropský soud pro lidská práva

Hesla: presumpce nevinny, spravedlivý proces

Významnost: 2

EVROPSKÝ SOUD PRO LIDSKÁ PRÁVA

TŘETÍ SEKCE

3. října 2002

VĚC BÖHMER

(Rozsudek ve věci Böhmer versus Německo)

Evropský soud pro lidská práva - Třetí sekce (dále jen „Soud“), zasedající jako senát, který tvořili soudci 1. Cabral Barreto, předseda, G. Ress, L. Caflisch, R. Türmen, B. Zupančič, H. S. Greveová, K. Traja a V. Berger, tajemník sekce, vynesl po uzavřeném jednání, které se konalo ve dnech 15. listopadu 2001 a 12. září 2002, posledně uvedeného data následující rozsudek:

POSTUP

1. Případ vycházel ze stížnosti (č. 37568/97) proti Spolkové republice Německo předložené Evropské komisi pro lidská práva (dále jen „Komise“) podle dřívějšího článku 25 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (dále jen „Úmluva“) německým občanem panem Gino Böhmerem (dále jen „stěžovatel“) dne 8. dubna 1997.
2. Stěžovatel si na základě článku 6 § 1 a 2 Úmluvy stěžoval, že rozhodnutí německých soudů, zrušující odklad jeho rozsudku, bylo porušením principu presumpce nevinny.
3. Stěžovatele zastupoval Frank Klingbeil, advokát působící v Siegburgu. Německou vládu (dále jen „Vláda“) zastupoval její zástupce Klaus Stoltenberg, ministerský rada.
4. Stížnost byla postoupena Soudu dne 1. listopadu 1998, když vstoupil v platnost Protokol č. 11 k Úmluvě (článek 5 § 2 Protokolu č. 11).
5. Stížnost byla přidělena Čtvrté sekci Soudu (ustanovení 52 § 1 Jednacího řádu Soudu). V rámci této sekce byl k posouzení tohoto případu (článek 27 § 1 Úmluvy) vytvořen senát v souladu s

ustanovením 26 § 1 Jednacího řádu Soudu.

6. Dne 1. listopadu 2001 změnil Soud složení svých sekcí (ustanovení 25 § 1 Jednacího řádu Soudu). Případ byl přidělen nově složené Třetí sekci.
7. Rozhodnutím ze dne 15. listopadu 2001 prohlásil Soud stížnost za přípustnou.

SKUTKOVÁ ZJIŠTĚNÍ

1. Okolnosti případu
2. Odsouzení stěžovatele Krajským soudem v Hamburgu
3. Dne 14. června 1991 usvědčil Krajský soud v Hamburgu stěžovatele, německého občana narozeného v roce 1966, z toho, že přebíral kradené zboží, a z krádeže a odsoudil jej ke dvěma letům odnětí svobody. Výkon rozsudku byl odložen na zkušební lhůtu čtyř let.
4. Odsouzení stěžovatele Okresním soudem v Ahrensburgu
5. Dne 18. března 1993 usvědčil Okresní soud v Ahrensburgu stěžovatele z nedbalého řízení v opilosti a z nedbalého řízení bez řidičského průkazu a udělil mu pokutu. V důsledku toho rozhodl Krajský soud v Hamburgu o prodloužení stěžovatelovy zkušební lhůty o dva roky.
6. Trestní řízení před Okresním soudem v Hamburgu
7. Dne 15. září 1995 obžaloval Úřad prokurátora v Hamburgu stěžovatele a dva spoluobžalované z několika podvodů, spáchaných mezi březnem 1993 a dubnem 1994.
8. Kromě toho byl proti stěžovateli vydán dne 28. září 1995 Okresním soudem v Hamburgu v rámci souhrnného řízení trestní příkaz. Stěžovatel byl odsouzen k pokutě 30 německých marek (DEM - přibližně 15 EUR) za den na třicet dní za trestný čin podvodu, spáchaný v únoru 1994 ke škodě pana H. Na základě námítky stěžovatele, podané za asistence pana Klingbeila, bylo zahájeno hlavní řízení před okresním soudem. Dne 24. listopadu 1995 bylo toto řízení spojeno s řízením o obžalobě ze září 1995.
9. V květnu 2000 usvědčil Okresní soud v Hamburgu stěžovatele z podvodu a odsoudil jej k deseti měsícům odnětí svobody. Řízení o obžalobě z podvodu ke škodě pana H. bylo předběžně pozastaveno na základě § 154 odst. 2 zákona o trestním řízení, jelikož se ukázalo jako zbytečné udělit trest za tento trestný čin odděleně, neboť stěžovatel byl odsouzen k deseti měsícům odnětí svobody za jiné trestné činy podvodu.
10. Trestní řízení před Okresním soudem v Kielu
11. Dne 21. prosince 1995 vydal Okresní soud v Kielu trestní příkaz proti stěžovateli, v němž jej obvinil z podvodu spáchaného v srpnu 1994. Stěžovatel byl odsouzen k pokutě 20 DEM denně po dobu padesáti dnů.
12. Když poštovní doručovatel nenalezl nikoho v bydlíšti stěžovatele, bylo s příkazem naloženo v souladu s příslušnými právními předpisy formou oznámení v jeho dopisní poštovní schránce dne 10. ledna 1996, aby si vyzdvihl uvedené rozhodnutí deponované během jeho nepřítomnosti na místní poště. Jelikož stěžovatel nevznesl včas žádné námítky, nabyl trestní příkaz účinnosti jako konečný rozsudek ve věci samé dne 25. ledna 1996. Dne 11. října 1996 vyhověl Okresní soud v Rendsburgu žádosti stěžovatele o obnovu řízení.
13. Řízení před soudy v Hamburgu ohledně zrušení odkladu
14. Dne 2. dubna 1996 informoval Krajský soud v Hamburgu stěžovatele o svém záměru zrušit odklad jeho rozsudku z roku 1991 a vyzval jej, aby se k tomu vyjádřil do jednoho týdne po doručení dopisu. V důsledku nepřítomnosti stěžovatele v jeho bydlíšti byl dopis doručen formou oznámení v jeho dopisní schránce dne 6. dubna 1996, aby si vyzdvihl uvedený dopis na místní poště.
15. Dne 18. dubna 1996 zrušil Krajský soud v Hamburgu odklad stěžovatelova odsouzení ke dvěma letům odnětí svobody ze dne 14. června 1991.
16. V odůvodnění tohoto rozhodnutí krajský soud s odvoláním na § 56f odst. 1 pododst. 1 trestního zákona konstatoval, že stěžovatel spáchal trestné činy ve zkušební lhůtě, čímž prokázal, že nesplnil očekávání, na nichž odklad rozsudku spočíval.

17. Krajský soud poznamenal, že následně po tomto odkladu byl stěžovatel odsouzen pro další trestné činy a že toto odsouzení se stalo konečným. Byl odsouzen pro trestné činy v dopravě Okresním soudem v Ahrensburgu dne 18. března 1993 a pro podvod Okresním soudem v Kielu dne 21. prosince 1995. Soud zvážil, že zejména stěžovatelovo usvědčení z dalších trestných činů proti majetku prokázalo, že stěžovatel nesplnil očekávání, na nichž odklad rozsudku spočíval. S přihlédnutím k tomu, že zkušební doba již byla jednou prodloužena, jiná mírnější opatření než zrušení odkladu nejsou možná.
18. Vzhledem k nepřítomnosti stěžovatele byl příkaz doručen rovněž ve formě oznámení do jeho schránky na dopisy dne 23. dubna 1996 s tím, že si má vyzdvihnout rozhodnutí ze dne 18. dubna 1996 na místní poště.
19. Dne 17. května 1996 stěžovatel, za asistence pana Klingbeila, podal žádost o obnovu řízení proti rozhodnutí z 18. dubna 1996 a podal odvolání proti tomuto rozhodnutí.
20. Dopisem ze dne 15. srpna 1996 informoval Odvolací soud v Hamburgu stěžovatele, že s ohledem na rozhodnutí veřejného prokurátora pozastaví výkon rozsudku do 4. srpna 1996 a že vyčká výsledku řízení probíhajícího před Okresním soudem v Kielu ohledně žádosti o obnovu řízení.
21. Dne 22. srpna 1996 odvolací soud rozhodl vyhovět žádosti stěžovatele o obnovu řízení a odročil odvolací řízení, aby počkal na konečný výsledek řízení v Kielu ohledně žádosti o obnovu řízení. Odvolací soud konstatoval, že otázka, zda stěžovatel spáchal další trestný čin podvodu, je rozhodující pro jeho rozhodnutí o revokaci odkladu. Poznamenal, že tato žádost byla neúspěšná v první instanci, přičemž odvolací řízení zatím nebylo ukončeno. Odvolací soud zamítl stěžovatelovu žádost počkat na výsledek řízení o jeho žádosti o obnovu řízení. 23. Dne 24. září 1996 informoval odvolací soud stěžovatele, že po projednání zůstává případ odročen, aby se vyčkalo výsledků řízení v Kielu o obnovu řízení.
22. Dne 14. října 1996 se konalo ústní jednání u odvolacího soudu, který vyslechl výpověď pana H. a dalšího svědka, policejního úředníka B., za přítomnosti obhájce stěžovatele. Stěžovatel, který čekal mimo soudní budovu, se jednání nezúčastnil, aby nebyl viděn v případě konfrontace s panem H., jak navrhl jeho obhájce.
23. Po ústním jednání odvolací soud zamítl stěžovatelovo odvolání proti rozhodnutí ze dne 21. prosince 1995 s odůvodněním, že důvody uvedené v tomto rozhodnutí jsou ve svých závěrech správné.
24. Podle odvolacího soudu stěžovatel „nesplnil očekávání, na nichž odklad rozsudku ... spočíval, jelikož spáchal nové trestné činy v odkladné lhůtě“.
25. Ve svém zdůvodnění odvolací soud zmírnil konečné odsouzení Okresním soudem v Ahrensburgu ze dne 28. března 1993.
26. Pokud jde o trestní příkaz vydaný Okresním soudem v Kielu dne 21. prosince 1995, soud konstatoval, že stěžovatelova nevyřízená žádost o obnovu řízení by mohla mít za následek vyslechnutí mnoha svědků. Jelikož prodloužené období odkladu již vypršelo před čtyřmi měsíci, odvolací soud rozhodl, že již nebude čekat na výsledek tohoto řízení.
27. Odvolací soud se dále vrátil zpět k neukončenému řízení před Okresním soudem v Hamburgu. Konstatoval, že po úspěšném odvolání stěžovatele proti trestnímu příkazu ze dne 28. září 1995 spojil okresní soud toto a další trestní řízení proti stěžovateli a dvěma dalším obžalovaným vztahující se k několika obviněním z podvodu. U řízení uvedeného na posledním místě ještě nebylo zahájeno hlavní líčení s ohledem na obtížnost vyšetřování. Odvolací soud prohlásil, že nebude čekat na výsledky ani u tohoto řízení. Oproti tomu odvolací soud zvolil řízení podle § 308 zákona o trestním řízení, aby posoudil otázku, zda může být, vedle odsouzení Okresním soudem v Ahrensburgu v roce 1993, trestný čin spáchaný ke škodě pana H. důvodem pro zrušení odkladu jeho rozsudku.
28. Odvolací soud konstatoval, po vyslechnutí pana H. a dalšího svědka, policejního úředníka B., za přítomnosti obhájce stěžovatele, že „bylo možné získat jistotu, že stěžovatel je vinen z podvodu ke škodě svědka ... (H.) (§ 263 trestního zákona)“.

29. Z tohoto hlediska vzal odvolací soud v úvahu jednak údaje svědků o okolnostech daného trestného činu a jednak údaje o trestném činu sdělené poškozenou osobou H., jakož i informace z následného vyšetřování. Na jejich základě odvolací soud zjistil, že stěžovatel nabídl H. mobilní telefon a videokameru za nízkou cenu. Po nějaké době, když mělo k transakci dojít na parkovišti u dálnice, vzal stěžovatel peníze od H., načež zmizel, aniž by předal slibované zboží. Třebaže H. neidentifikoval stěžovatele na policejních fotografiích, které mu byly ukázány na policejním oddělení den po trestném činu, přesto jej poznal ve sbírce policejních fotografií, kterou mu ukázal policejní úředník B. Odvolací soud konstatoval, že výpovědi obou svědků jsou pravdivé. Soud argumentoval tím, že H. otevřeně hovořil o svém špatném svědomí ohledně nízké ceny obou zmíněných věcí a současně připustil, že jelikož se styděl, neřekl pravdu o okolnostech zmizení stěžovatele, když byl policií vyslýchán. Kromě toho policejní úředník B. si vzpomněl na četné detaily a rovněž vysvětlil dodatek k protokolu z výslechu H.
30. Dále pak odvolací soud uvedl, že přezkoumal spisy k dosud neukončenému řízení před Okresním soudem v Hamburgu, pokud jde o dotčenou sbírku policejních fotografií. Odvolací soud konstatoval, že když bylo obnoveno identifikování stěžovatele, svědek H. po počátečním váhání nad fotografií zobrazující jinou osobu jasně poznal fotografii zobrazující stěžovatele. Za těchto okolností odvolací soud neshledal nezbytným znovu se zabývat konzultací o policejních fotografiích, k níž mělo dojít na policejním oddělení den po spáchání trestného činu.
31. Odvolací soud nepřijal návrh stěžovatelova obhájce na otevřenou konfrontaci mezi svědkem H. a několika osobami, včetně stěžovatele. Soud měl za to, že uplynulo mnoho času od spáchání trestného činu, že se podoba stěžovatele zatím mohla výrazně změnit. Kromě toho si soud nebyl jist, zda by se stěžovatel takové konfrontace zúčastnil. Za takové situace se raději soud spolehl na paměť svědka H.
32. Odvolací soud dospěl k závěru, že byly splněny přísné podmínky pro posouzení trestného činu před finálním odsouzením jako důvodu pro zrušení odkladu. V případech, jako je tento, by vyčkávání na konečné odsouzení mohlo, s ohledem na značné možnosti průtahů, vést k nežádoucímu důsledku, že pachatelé trestných činů mohou páchat další trestné činy ve zkušební lhůtě, aniž by riskovali, že to pro ně bude nevýhodné.
33. Podle odvolacího soudu odsouzení stěžovatele Okresním soudem v Ahrensburgu a jeho trestný čin proti H. prokázaly, a to navzdory původním předpokladům, že stěžovatel není schopen žít v souladu se zákonem. Zatímco odsouzení Okresním soudem v Ahrensburgu pouze odhalilo obecnou nespolehlivost a samo osobě nemohlo opravňovat ke zrušení odkladu, v případě H. postupoval stěžovatel způsobem podobným tomu, jaký vedl k trestnému činu, z něhož byl usvědčen v roce 1991. Z toho vyplývá, že odklad trestů odnětí svobody neměl na stěžovatele žádný dopad. Mírnějším opatřením proto nebylo možné se zabývat.
34. Rozhodnutí bylo postoupeno obhájci stěžovatele dne 18. října 1996.
35. Dne 22. ledna 1997 Spolkový ústavní soud odmítl přijmout stěžovatelovu ústavní stížnost.
36. Následně pak oddělení pro milosti Odvolacího soudu v Hamburgu odložilo výkon rozsudku po dobu řízení před soudem.
37. Relevantní vnitrostátní právo
38. Trestní zákoník
39. Ustanovení § 56 až 58 trestního zákoníku upravují odložený výkon rozsudků. Ustanovení paragrafu 56 upravuje podmínky odkladu a zní takto:

„1. U rozsudku k odnětí svobody nejvýše najeden rok odloží soud výkon trestu a poskytne zkušební lhůtu, je-li možné očekávat, že rozsudek bude pro odsouzeného varováním a že v budoucnu nespáchá další trestné činy ani pod hrozbou výkonu rozsudku. V úvahu je třeba vzít zejména osobnost odsouzeného, jeho minulost, okolnosti jeho trestného činu, jeho chování po trestném činu, jeho životní podmínky a účinky, jež lze očekávat jako výsledek odkladu

40. Podle ustanovení § 56a rozhodne příslušný soud o délce zkušební lhůty v rozmezí dva až pět

roků. Ta může pak být následně zkrácena na minimum nebo prodloužena na maximum před jejím uplynutím. Soud může odsouzenému stanovit podmínky (§ 56b) a může mu vydat instrukce ohledně délky jeho zkušební lhůty (§ 56c) nebo dát odsouzeného pod dohled kurátora (§ 56d). Podle ustanovení § 56e může být takovéto opatření přijato nebo změněno v pozdějším stadiu.

41. Pokud jde o zrušení odkladu, stanoví § 56f trestního zákoníku, inter alia, že:

„1. Soud revokuje odklad trestu, jestliže odsouzený spáchá trestný čin během zkušební lhůty a prokáže tak, že nesplnil očekávání, na jejichž základě odklad trestu spočíval.

2. Soud však od revokace upustí, jestliže postačí:

(1) stanovit další podmínky nebo instrukce, zejména dát odsouzeného pod dohled kurátora; nebo

(2) prodloužit zkušební lhůtu ... „

1. Trestní řád

2. Ustanovení § 154 trestního řádu upravuje předběžné zastavení stíhání následovně:

„1. Veřejný prokurátor může rozhodnout, že nebude stíhat

(1) v případě, kde očekávaný trest nebo výchovné či preventivní opatření, při jistém odsouzení, jsou téměř zanedbatelné ve srovnání s trestem nebo výchovným či preventivním opatřením uloženým obviněnému – nebo kde musí očekávat, že mu bude uloženo – za jiný trestný čin ...

2. Jestliže bylo řízení zahájeno, může je soud předběžně zastavit v kterémkoli stadiu na žádost veřejného prokurátora.“

3. Jiná rozhodnutí soudu než odsouzení a rozsudek mohou být napadena v řízení zahájeném podle ustanovení § 304 trestního řádu. V takovém řízení může odvolací soud nařídit vyšetřování nebo zahájit vlastní vyšetřování (§ 308 odst. 2).

PŘÁVNÍ ZJIŠTĚNÍ

1. Údajné porušení článku 6 Úmluvy

2. Stěžovatel si stěžoval, že rozhodnutí německých soudů vůči jeho osobě z roku 1991, zrušující odklad trestu odnětí svobody, jsou v rozporu s presumpcí nevinny. Přitom se odvolal na článek 6 § 1 a 2 Úmluvy, které v relevantní části stanoví:

„1. Každý má právo na to, aby jeho záležitost byla spravedlivě, veřejně ... projednána ... soudem, zřízeným zákonem ...

2. Každý, kdo je obviněn z trestného činu, se považuje za nevinného, dokud jeho vina nebyla prokázána zákonným způsobem.“

3. Tvrzení stran

4. Vláda

5. Podle tvrzení Vlády nebyla v daném případě porušena presumpce nevinny garantovaná článkem 6 § 2.

6. S odvoláním na judikaturu orgánů Úmluvy Vláda uvedla, že tento princip nebrání smluvním státům posoudit jednání osoby, když se rozhoduje o tom, zda zrušil či nikoliv odklad rozsudku odnětí svobody. To nevyžaduje konečné odsouzení dříve, než je možno daná fakta použít za účelem rozhodnutí, zda má být odklad zrušen. Rozhodující je, zda dotčená osoba mohla vykonávat svá práva obhajoby či nikoliv.

7. V judikatuře Spolkového ústavního soudu je princip být pokládán za nevinného, než se prokáže

v souladu se zákonem vina, odvozen od principu právního státu a je nutné přihlídnout k Úmluvě a k judikatuře Soudu při interpretaci principů a základních práv zakotvených v základním zákoně. V souladu s tím nelze přijmout žádná opatření, která ve skutečnosti znamenají shledání viny nebo potrestání obžalovaného, aniž by předem byla jeho vina zjištěna v řádném řízení. Trestné jednání však může být prokázáno v jiném než trestním řízení a není v rozporu s presumpcí nevinou vyvodit specifické závěry pro potřeby takového soudního řízení ještě před konečným odsouzením příslušným soudem. Z ústavního hlediska nelze tudíž namítat nic proti tomu, aby rozhodnutí o zrušení odkladu kvůli novému trestnímu řízení bylo přijato dříve, než bude osoba odsouzena. Je postačující, že soud je na základě vlastní úvahy přesvědčen, že tato osoba spáchala trestný čin. Pokud se jedná o předmětný odklad, původní trestní rozsudek vycházel z prognózy budoucího jednání odsouzeného, která mohla být negativní v případě „vysoké pravděpodobnosti, že v mezidobí bude spáchán další trestný čin“. Rozhodnutí o zrušení odkladu neznamenal nic víc než korekci původní prognózy, o níž se ukázalo, že nebyla správná.

8. Avšak při zvažování rizika možnosti neoprávněného zbavení svobody vyžadují rozhodnutí o zrušení odkladu adekvátní prošetření faktů a musí existovat dostatečný faktický základ. Odvolací soud v Hamburgu prozkoumal důkladně a podrobně fakta týkající se podvodu ke škodě svědka pana H. a poskytl stěžovateli možnost, aby se k tomu vyjádřil. Odvolací soud kriticky zhodnotil výpověď tohoto svědka. Konfrontace nebyla nutná. Odvolací soud postupoval při ústním jednání stejným způsobem, jak by byl postupoval soud první instance v hlavním líčení. Proto bylo stěžovateli umožněno řízení v souladu s principem právního státu.
9. Kromě toho je třeba podle názoru Vlády posuzovat prohlášení odvolacího soudu, že „mohl nabýt jistotu, že stěžovatel je vinen podvodem ke škodě svědka ...(H.) (§ 263 trestního zákoníku)“ v souvislosti s § 56f trestního zákoníku. Odvolací soud tak prozkoumal, zda jsou splněny podmínky pro zrušení odkladu. Toto rozhodnutí nemá vztah k trestání za nový trestný čin.
10. Na závěr lze uvést, že skutečnost, že v hlavním líčení příslušný soud pozastavil řízení ohledně tohoto trestu, je irelevantní. Soud neshledal nutným potrestat stěžovatele za podvod ke škodě pana H. pouze proto, že zde byl uložen trest za jiné trestné činy.
11. Stěžovatel
12. Stěžovatel uvedl, že rozhodnutí odvolacího soudu obsahovalo nálezy viny ohledně trestního obvinění, které bylo součástí trestního řízení probíhajícího před jiným soudem. Kromě toho mu nebyla vina dokázána v souladu se zákonem, protože odvolací soud postupoval podle § 308 trestního řádu, který nevyžaduje aplikaci striktních ustanovení o důkazech nebo jiných procesních zárukách ve smyslu článku 6.
13. Stěžovatel rovněž tvrdil, že existuje riziko rozdílných rozhodnutí v otázce viny. Kromě toho odvolací soud přijal rozhodnutí bez veřejného projednání a po připuštění důkazu, který nerespektoval práva obhajoby. Konečné odsouzení by mělo být nezbytnou náležitostí každého rozhodnutí o zrušení odkladu rozsudku, které fakticky znamená potrestání.
14. Zhodnocení Soudu
15. Soud především připomíná, že presumpce nevinou zakotvená ve druhém odstavci článku 6 je jedním z prvků spravedlivého procesu, který je požadován odstavcem 1 (viz, mimo jiné, rozsudek ve věci Deweer v. Belgie ze dne 27. února 1980, Serie A č. 35, str. 30, § 56, rozsudek ve věci Allenet de Ribemont v. Francie ze dne 10. února 1995, Serie A č. 308, str. 16, § 35). V důsledku toho bude stížnost stěžovatele posuzována podle těchto dvou ustanovení v jejich vzájemném spojení.
16. Presumpce nevinou se poruší, jestliže soudní rozhodnutí nebo prohlášení úřední osoby ohledně osoby obviněné z trestného činu odráží názor, že je vinna, a to dříve, než byla vina prokázána v souladu se zákonem. Přitom stačí, a to i při absenci formálního nálezu, existuje-li nějaké odůvodnění, z něhož vyplývá, že soud nebo úřední osoba pokládají obviněného za vinného (viz výše uvedený rozsudek ve věci Deweer, § 56. výše uvedený rozsudek ve věci Minclli. § 37, jakož

i rozsudek *Allenet de Ribemont v. Francie* ze dne 10. února 1995. Serie A č. 308, str. 16, § 35).

17. Jakmile byla obviněnému řádně dokázána vina na spáchání určitého trestného činu, pak nelze článek 6 § 2 aplikovat ve vztahu ke tvrzením týkajícím se osobnosti obviněného, jež jsou částí procesu směřujícího k odsouzení, pokud nejsou takové povahy a nedosahují lakového stupně, že přinášejí nové obvinění v rámci autonomního významu Úmluvy (viz rozsudek ve věci *Engel a ostatní v. Nizozemí* ze dne 8. června 1976. Serie A č. 22, § 90).
18. Soud zdůraznil význam volby slov státních úředníků v jejich prohlášeních předtím, než s osobou proběhlo řízení a byla shledána vinnou ze spáchání určitého trestného činu (viz rozsudek ve věci *Daktaras v. Litva* ze dne 10. října 2000. § 41).
19. V daném případě Soud úvodem konstatuje, že rozsudek odnětí svobody byl uložen stěžovateli v souladu se zákonem poté, co byl obviněn v roce 1991. Po zrušení jeho odkladu zadržení za účelem odpykání tohoto rozsudku mohlo být pokládáno za zákonné zadržení v souladu s článkem 5 § 1 písm. a) Úmluvy. Proto napadené rozhodnutí jako takové neporušuje článek 6 § 2 Úmluvy.
20. Zbývá posoudit, zda podpůrné odůvodnění v rozhodnutí odvolacího soudu není ve své podstatě stanovením stěžovatelovy viny v rozporu s článkem 6 § 2.
21. Soud konstatuje, že Odvolací soud v Hamburgu potvrdil prvoinstanční rozhodnutí zrušit odklad trestu odnětí svobody uloženého stěžovateli v předchozím trestním řízení. Podle odvolacího soudu nesplnil stěžovatel očekávání, na nichž odklad jeho rozsudku spočíval, jelikož během odkladu spáchal nové trestné činy. V tomto směru soud, poté co získal důkazy, shledal, že „mohl získat jistotu, že stěžovatel je vinen trestným činem podvodu ke škodě svědka ... (H.) (§ 263 trestního zákoníku).“ Odvolací soud dospěl k závěru, že za těchto okolností byly splněny striktní podmínky pro to, aby se trestný čin, ještě před konečným odsouzením, stal důvodem pro zrušení odkladu. V případech, jako je tento, by vyčkávání na konečné odsouzení mohlo vést, s ohledem na značné možnosti průtahů, k nežádoucímu důsledku, že pachatelé trestných činů mohou páchat další trestné činy během zkušební lhůty, aniž by tak riskovali znevýhodnění.
22. Soud konstatuje, že tato tvrzení je třeba číst jako celek a v jejich řádném kontextu (viz rozsudek ve věci *Adolf v. Rakousko* ze dne 26. března 1982. Serie A č. 49, str. 18-19, § 40 nebo výše uvedený rozsudek ve věci *Minelli*, str. 19, § 40 a rozsudek ve věci *Daktaris*, § 43).
23. Soud především poznamenává, že v souladu s § 56 trestního zákoníku se výkon rozsudku odnětí svobody pozastaví, jestliže lze očekávat, že rozsudek bude pro odsouzeného varováním a ten již nespáchá další trestné činy v budoucnu, a to ani bez vlivu hrozby odpykání rozsudku. Při stanovení této vyhlídky musí trestní soud vzít v úvahu osobnost odsouzené osoby, její minulost, okolnosti jejího trestného činu, její chování po spáchání trestného činu, její životní podmínky a účinky, jež lze očekávat jako výsledek odkladu.
24. Soud je připraven vzít v úvahu, tak jak to činí Vláda, že rozhodnutí zrušit odklad do té míry, v níž spočívá na úvaze, při pohledu zpět, že odsouzený prokázal, že nesplnil očekávání, na nichž odklad spočíval, může být nanejvýš korekcí původní prognózy.
25. Ustanovení § 56f odst. 1 trestního zákoníku však vyžaduje, aby soud opřel své hodnocení o nález, že pachatel spáchal trestný čin během zkušební období.
26. Za této právní situace nebylo odůvodnění uvedené v rozhodnutí odvolacího soudu omezeno pouze na posouzení stěžovatelovy osobnosti nebo na popis „stavu podezření“, že stěžovatel spáchal trestný čin během zkušební období.
27. Podle názoru Soudu se odvolací soud, jakožto soud dohlížející na výkon rozsudků, ujal role Okresního soudu v Hamburgu, soudu příslušného k trestnímu řízení, a jednomyslně prohlásil, že stěžovatel je vinen ze spáchání trestného činu. Dokazuje to jasná formulace, že nabyt „jistoty“, že se stěžovatel dopustil podvodu ke škodě svědka pana H. Tento závěr se opírá o skutečnosti, že odvolací soud se rozhodl pro získání důkazů podle ustanovení § 308 trestního řádu a a při svém rozhodování přistoupil k podstatnému a detailnímu hodnocení důkazní hodnoty výpovědi svědka. Vláda ve své podstatě tvrdila, že odvolací soud postupoval stejným

způsobem, jak by byl postupoval trestní soud v hlavním líčení.

Tento případ se proto liší od skutečností, na jejichž základě spočívají rozhodnutí Komise, na něž se odvolávala vláda a kde se stížnosti ohledně rozhodnutí zrušit rozsudky prohlašují za nepřijatelné (č. 17664/91, 9. října 1991, č. 23091/93, 30. listopadu 1994). V prvním z těchto případů zrušil trestní soud odklad poté, co odsoudil obžalovaného v novém trestním řízení; ve druhém případě bylo odůvodnění omezeno na konstatování stavu podezření na základě výsledků předběžného vyšetřování. Kromě toho neexistuje podobnost s některými případy, kdy Komise konstatovala, že rozhodnutí zrušit odklad spočívalo na přiznání viny obžalovaným (viz rozhodnutí č. 12380/86, 5. října 1988, č. 12669/87, 11. října 1988, č. 15871/89, 9. října 1991).

Jediný případ týkající se rozhodnutí zrušit odklad, v němž Komise prohlásila stížnost podle článku 6 § 2 za přijatelnou (č. 12748/87, 14. března 1989; nezveřejněno) vyústil ve smírné urovnání (zpráva Komise ze dne 11. října 1989, Decisions and Reports 63, str. 137). Urovnání bylo dosaženo po prohlášení německé spolkové vlády, že bude, inter alia, věnovat pozornost soudním orgánům země s cílem respektovat presumpci nevin, jak je garantována článkem 6 § 2 Úmluvy, když se aplikuje § 56f odst. 1 pododst. 1 trestního zákoníku, a že bude posuzovat, ve spolupráci se zeměmi, zda § 56f odst. 1 by neměl být změněn, aby zajišťoval, že zrušení odloženého rozsudku za těchto okolností není v rozporu s článkem 6 § 2 Úmluvy.

Žádné legislativní změny nebyly provedeny.

66. Pokud jde o další argument vlády, že rozhodnutí odvolacího soudu podle § 56f trestního zákoníku se nevztahuje na trestání za nový trestný čin. Soud poznamenal, že relevantní fakta byla určena a vzata v úvahu jako rozhodující faktor pro zbavení svobody stěžovatele. Svým rozhodnutím zrušit odklad trestu odnětí svobody stěžovatele podle původního odsouzení vyvodil odvolací soud trestní důsledky z nového trestného činu a způsobil stěžovateli újmu, která se podle názoru soudu rovná trestu.
67. Soud rovněž nesouhlasí s tvrzením vlády, že stěžovateli bylo dopřáno před odvolacím soudem řízení v souladu s právními normami. Presumpce nevin, posuzovaná ve světle obecného závazku spravedlivého trestního procesu ve smyslu článku 6 § 1, vylučuje shledání viny mimo trestní řízení před příslušným soudem, a to bez ohledu na procesní záruky v takovémto paralelním řízení a bez ohledu na obecné úvahy na urychlení (viz výše § 38).
68. V této souvislosti soud poznamenává, že v hlavním líčení před Okresním soudem v Hamburgu bylo stíhání ohledně obvinění z daného podvodu nahodile přerušeno pro důležitější sankce uložené stěžovateli pro jiné trestné činy. Soud, bez ohledu na skutečnost, že dospívá k jinému závěru, pokud jde o merit stížnosti, souhlasí s vládou, že tento výsledek hlavního líčení nemá dopad na otázky, které projednává.
69. V této souvislosti soud konstatuje, že odůvodnění Odvolacího soudu v Hamburgu v jeho rozhodnutí ze dne 14. října 1996 bylo porušením presumpce nevin, která je specifickým aspektem požadavků na spravedlivý proces.
70. V důsledku toho došlo k porušení článku 6 § 1 a 2.
71. Aplikace článku 41 Úmluvy
72. Článek 41 Úmluvy stanoví:

„Jestliže soud zjistí, že došlo k porušení Úmluvy nebo Protokolů k ní, a jestliže vnitrostátní právo dotčené vysoké smluvní strany umožňuje pouze částečnou nápravu, přizná soud v případě potřeby poškozené straně spravedlivé zadostiučinění.“

72. Stěžovatel neuplatnil žádný požadavek na spravedlivé zadostiučinění podle článku 41. Soud ze svého hlediska nevidí žádný důvod pro to, aby posuzoval tuto otázku z vlastního podnětu (viz, mutatis mutandis, rozsudek ve věci Nasri v. Francie ze dne 13. července 1995. Serie A č. 320-

B. str. 26, § 49).

Z TĚCHTO DŮVODŮ SOUD JEDNOMYSLNĚ

Konstatuje, že byl porušen článek 6 § 1 a 2 Úmluvy.

Vyhotoveno v anglickém jazyce a oznámeno písemně dne 3. října 2002 v souladu s ustanovením 77 § 2 a 3 Jednacího řádu Soudu.

Vincent BERGER

tajemník

Ireneu Cabral BARRETO

předseda